

znači to, kar se baš zdaj vidi ali ne vidi (was eben jetzt gesehen wird oder nicht gesehen wird); a poleg tega je vidomo, nevidomo tudi to, kar se dá ali ne dá videti (sichtbar, unsichtbar). — V kakoršnem razmerji sta si besedi: premekljív in premičün, v tacem tudi: slíšljív in slíšün, zaslužljív in zaslužün, zmotljív in zmótün, neizrekljív in neizrécün, neizréčün (poleg: neizrečèn), dvomljív in dvômün, overgljív in overžün, vidljív in vídün, dolbljív in dôlbün, vklépljív in vklépün, pogótljív in pogóltün, slepljív in slépün, nesterpeljív ungeduldig, nesterpün unerträglich, zadušljív in zadúšün, dvígljív in dvížün: prebávljív, neprebávljív je želodec, prebávna, neprebávna je hrana itd.

Razne stvari.

Drobtine.

(Luna) je telo, ki je najbliže naše zemlje, zatorej tudi nje poveršje bolj znamo. Sploh moremo reči, da je lunska polovica, katero mi vidimo, hribovita, ravna in tudi vderta. Visokost lunskih gor in globočino njenih žrel so zvezdoznanci uže precěj na tanko pogódili. Najvišji hribje so do po 4200 toaz (3806·7 toaz je 1 milja) visoki, a najglobokejša žrela do po 1600 toaz globoka.

(Smodnik) je zmes, katera ima 75 delov solitra, 12 delov žvepla in 13 delov ogljija. Vsako posebe se to na drobno semélje, kar se dá, in potlej vse troje zmoči ter dobro premeša; to zmes preženó skozi sita, da se storé zernca, katera se potem z mervco ogljénega prahú verté v málih sódcih in tako ogladijo.

(Porcelan), Kitajcem uže davno znan, izúmel je v Nemcih stoperv 1703 l. kemik Böttcher, ki je imel od izbornega saskega kneza Joahima povelje, zlato delati. Mož je razno kaj poskušal, mešal in topíl, ter naposled dobil — ne zlata, nego lepo belo stvar, porcelan imenovano, ki je bila vir obilega zaslúžka mestu Mišnji, kjer se je 1710. leta ustanovila prva porcelanska továrnica.

Kratkočasnice.

* Učenec je v učilnici tovariša vprašal, koliko je ura. Ta mu odgovorí: „po šoli ti povem, zdaj ne utegnem.“

* Oče je često svaríl sina, ki je bil zeló samopašen, da bi se nekoliko bolj Boga bal. Sinu je bilo tega dosti, in reče: „dovolj se ga bojím, ker po vse mesece in leta ne grem k njemu v cerkev.“

* Prosják: prosim vas, da mi kaj podelite vbogaimé, ker sem zeló lačen.

Gospod: ali vas nij sram prosjáčiti? Terden in čverst ste še, zakaj ne delate?

Prosják: i nu, če delam, potlej sem še lačnejši.

* Preskušal v Škofji Loki
Učenecv mladi ród
V številjenja začetkih
Duhóvni je gospód.

Na versti je pekárski
Bil majhen deček zdaj:
„Nu, koliko je krajcar
In še en krajcar, kaj?“

Blažek se kar nasmeje,
Zobé pokaže vse:
„Oj, krajcar in en krajcar,
To — ena žemlja je!“

* Popotnika so tatje na potu zgrabili in mu rekli, da ga hoté ubíti. On jim odgovorí: „ako me ubijete, spravim vse vas na véšala.“

* Sosed vpraša soseda: ali si vóli úže napasel? Pol ure te nij iz hleva.“ Ta mu odgovorí: „kaj je tebi do mojil volov?“ — „I nu, posodil bi mi je, da je poženem na semenj ter prodám; potem bi ti je zopet vernil, kadar je nazaj dobodem.“

Računska naloga.

(Priobčil Fr. Tomšič.)

„Koliko let ima vaša lepa in prijaznjiva hčerka?“ vpraša popotnik čverstega očeta kerčmarja. Kerčmar se nasmehne, kapico na desno potisne, ter reče: „Moja žena je bila baš 18 let stara, ko sva dobila to preljubo dete. Ako pa zdanja materina leta množite sè hčerkinimi, dobite uprav Abrahamovo starost, ki je 175. leto doživel.“

Koliko let ima mati, koliko hči?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Rebusa.

(Iz zbirke A. V. T.)

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Uganke.

(Priobčil A. Z.)

1) Vodo preskoči, kopita si ne zmoči.
Kaj je to?

2) Golín v kosmatína leze. Kaj je to?

3) Ima dušo in teló, vendar nij živó.

Kaj je to?

4) Kadar me solnce obsije mnogo vem, drugače ne vem nič. Kaj je to?

5) Človek je in človek nij. Kaj je to?

6) Uho imam, nosa nemam, očij ne, ust ne; rob imam, in kadar ta rob ugrizne, zeló zabolí. Kaj je to?

(Odgonetke ugank v prihodnjem listu.)

Rešitev računske naloge v 8. listu „Vertca.“

Jaz sem zdaj star 6 let, čez 10 let bodem 16; sestra je zdaj stara 5 „ „ 10 „ bode 15;

Skupaj 11 let skupaj 31 let.

Oče trikrat toliko je 33 let, strije 2 leti manj nego oče, je 31 let.

To nalogo so prav rešili: Gg. France Kljun, feldvebelj v Ljubljani; Anton Berčič, učit. v Št. Ivanu pri Matenji vasi; Alojzi Škoda iz Zaplaza; Narodna šola v Ajdovščini; Narodna šola v Rifenbergu; France Simonič in Vincencij Kotzmuth učenca pri sv. Urbanu zunaj Ptuja. — Gospica Marijanca Sovanova v Ljubljani.

Slovstvene novice.

„Bršljan“ list sa slikami za mladež početnih škola. I. Tečaj. Izdalo učiteljsko društvo „Narodna škola.“ Uredio Ljudevit Tomšič, učitelj doljnogradske učione. U Zagrebu 1874. Tisak Lav. Hartmán-a i družbe. — Uže poprej smo često opomneli naše čast. čitatelje, ki so hervatskega jezika zmožni ali se ga vsaj naučiti želé, da bi segli po „Bršljanu,“ ki donaša mnogo lepega in poučljivega gradiva za šolsko mladež. Priporočamo ga zdaj tem bolj, ker je s 5. zvezkom zveršil svoj prvi tečaj ter stoji vseh 5 zvezkov v prelepim ovitkom terdo vezan samo 1 gold. 20 kr., sè zlatorezom 1 gld. 50 kr. — Dobiva se pri Cezaru Haseku, učitelju višje djevojačke šole u Zagrebu, blagajniku „Narodne škole.“

LISTNICA. Gg. F. G. v V.: Imate prav; ako bi slovenski učitelji skerbeli in delali na to, da bi vsaka šola imela vsaj po jeden iztisek „Vertca“, lahko bi prinesel potlej „Vertec“ z vsakim listom kako prilogo. To je tudi naša želja; a „Vertec“ ima še zmirom premalo podpornikov, da bi se kaj takega uresničiti moglo. Nu kar nij, morda bode sčasoma. — D. M. v R.: Da „Vertca ne dobivate redno, nijmo mi krivi, povprašajte na Vašej pošti. — F. C. v Z.: Vašej želji ustrezemo berž ko nam bode mogoče. Primite naš pri-serčni pozdrav!

Imamo še nekaj iztiskov „Vertca“ s 1871. in 1872. leta terdo vezanih po 2 gld. iztisk.

Z letošnjega leta se dobodo še vse do sedaj na svetlo izišle številke ter novim naročnikom lahko še z vsemi številkami postrežemo.

Uredništvo.